

STANDARDI ZA SPREČAVANJE I UPRAVLJANJE SUKOBOM INTERESA U POSTUPANJU I DONOŠENJU ODLUKA

mart 2021.

Ovaj set standarda predstavlja opredjeljenje Opštine Teslić da redovno analizira rizike za integritet i transparentnost postupaka i odluka Opštinske uprave i u odnosu na njih utvrđuje i redovno ažurira standarde postupanja. Ovi standardi su rezultat internog analitičkog procesa Opštinske uprave, koji je proveden uz podršku projekta „Pilotiranje mehanizama transparentnosti i integriteta organa vlasti na kantonalnom i lokalnom nivou u Bosni i Hercegovini” kojeg finansira Vlada Ujedinjenog Kraljevstva, putem sredstava UK Aid-a i provode TAF Western Balkans i Lucid Linx Sarajevo a provode TAF Western Balkans i Lucid Linx Sarajevo. Standardi su bazirani na pozitivnim propisima, planskim dokumentima Opštine Teslić i dobrim praksama upravljanja, integriteta i transparentnosti.

Sadržaj

1. DEFINICIJE SUKOPA INTERESA	2
1.1. Stvarni sukob interesa	2
1.2. Prividni sukob interesa	2
1.3. Potencijalni sukob interesa	3
1.4. Privatni interes	3
2. OSNOVNA PRAVILA ZA POSTUPANJE SLUŽBENIKA U SLUČAJU STVARNOG, PRIVIDNOG ILI POTENCIJALNOG SUKOPA INTERESA	3
2.1. Izbjegavanje sukoba interesa	3
2.2. Odgovornost za identificiranje i upravljanje sukobom interesa.....	4
2.3. Prijavljivanje sukoba interesa	4
2.4. Upravljanje sukobom interesa rukovodioca.....	4
2.5. Traženje izuzeća iz procesa donošenja i provođenja službenih odluka.....	4
2.6. Odricanje od privatnog interesa.....	4
2.7. Odbijanje poklona i drugih koristi	4
2.8. Ukazivanje na sukob interesa u Opštinskoj upravi	5
3. DONOŠENJE ODLUKA U CILJU SPREČAVANJA SUKOPA INTERESA I NADZOR NAD PROVOĐENJEM ODLUČIVANJE O MJERAMA ZA SPREČAVANJE SUKOPA INTERESA I DUŽNOSTI RUKOVODIOCA	5
4. VOĐENJE EVIDENCIJA I TRANSPARENTNOST PODATAKA	6

Opština Teslić je opredjeljena za poštivanje sljedećih principa sprečavanje sukoba:

- Javni interes mora uvijek biti na prvom mjestu u obavljanju službenih dužnosti

- Lična odgovornost za sprečavanje sukoba interesa je ključna jer je često postupajući službenik jedina osoba koja zna za sukoba između privatnog i javnog interesa

- Odluke se moraju donositi i provoditi na transparentan način, uz obavezu prijavljivanja privatnih interesa

- Jačanje organizacione kulture koja ne toleriše sukob interesa.

Standardi za sprečavanje i upravljanje sukobom interesa u Opštinskoj upravi imaju za cilj da služe za vodič za postupanje zaposlenih u Opštinskoj upravi u svim postupcima i prilikom donošenja svih odluka te daju upute za prepoznavanje sukoba interesa, izbjegavanje situacija sukoba interesa, te upravljanje sukobom interesa u Opštinskoj upravi. Ovi standardi također imaju cilj da upoznaju korisnike opštinskih usluga sa konceptom sukoba interesa radi njegovog dosljednog i efektivnog izbjegavanja.

1. DEFINICIJE SUKOBIA INTERESA

1.1. Stvarni sukob interesa

Stvarni sukob interesa je sukob koji nastaje između javnog interesa, koji se štiti obavljanjem službene dužnosti u javnom sektoru, i privatnog interesa službenika¹ Opštinske uprave, koji može neprimjereno uticati na obavljanje njegovih službenih dužnosti. Za ispravno shvatanje stvarnog sukoba interesa, potrebno je razumjeti da za njegovu identifikaciju nije bitna činjenica da li je u konkretnoj situaciji došlo do povrede službene dužnosti, odnosno neprimjerenog uticaja, već samo da postoji sukob između privatnog i javnog interesa.

1.2. Prividni sukob interesa

Prividni sukob interesa je situacija u kojoj se čini da bi privatni interes službenika mogao neprimjereno uticati na obavljanje njegovih službenih dužnosti, ali to zapravo nije slučaj. Identifikovanje prividnog

---

¹ Termin "službenik" se u kontekstu sukoba interesa odnosi na zaposlene u Opštinskoj upravi te vanjske članove kolegijalnih tijela i komisija koje provode postupke Opštinske uprave.

sukoba interesa je veoma važno ne samo zbog činjenice da ovaj sukob interesa često može prerasti u stvarni sukob interesa, nego i zbog njegovog mogućeg uticaja na gubljenje povjerenja javnosti u integritet službenika.

1.3. Potencijalni sukob interesa

Potencijalni sukob interesa postoji onda kada su privatni interesi službenika takve prirode da bi mogli dovesti do sukoba interesa ukoliko bi u budućnosti došlo do uključivanja službenika u obavljanje određenih poslova i zadataka. Nedvojbeno je da u ovoj situaciji ne postoji stvarni sukob interesa, ali identificiranje potencijalnog sukoba interesa je neophodno za sprečavanje stvarnog sukoba interesa u slučaju preuzimanja određenih dužnosti.

1.4. Privatni interes

Privatni interes službenika uključuje, ali se ne ograničava na, bilo koju materijalnu i nematerijalnu korist za njega, njegove bliske srodnike, lica ili organizacije sa kojim on ima ili je imao bliske lične, poslovne ili političke odnose.

Bliski lični odnosi uključuju, ali se ne ograničavaju, na prošla ili sadašnja prijateljstva ili neprijateljstva.

Poslovni odnosi podrazumijevaju odnose između pravnih i fizičkih lica u obavljanju bilo kakvih ekonomskih, finansijskih i drugih poslova i transakcija. Ovo uključuje i obavljanje dodatnih aktivnosti službenika opštinske uprave.

Politički odnosi podrazumijevaju članstvo u političkoj stranci ili odnose između članova iste političke stranke.

2. OSNOVNA PRAVILA ZA POSTUPANJE SLUŽBENIKA U SLUČAJU STVARNOG, PRIVIDNOG ILI POTENCIJALNOG SUKOB INTERESA

2.1. Izbjegavanje sukoba interesa

Službenik je dužan da izbjegava svaki oblik ponašanja kojim bi mogao dati prednost svom privatnom interesu u odnosu na javni interes, čak i ukoliko takvo ponašanje nije formalno zabranjeno zakonom ili nekim drugim propisom. Da bi izbjegao sukob interesa, službenik je dužan voditi računa da ne obavlja poslove koji su nespojivi sa njegovim dužnostima u Opštinskoj upravi kao i sve privatne aktivnosti koje bi mogle uticati ili izgledati da utiču na njegovu nepristrasnost u obavljanju službenih dužnosti. Službenik ne smije dozvoliti da njegova vjerska, politička i druga privatna uvjerenja kao ni porodične, prijateljske, poslovne, finansijske i druge veze utiču na nepristrasno i zakonito obavljanje službenih dužnosti.

2.2. Odgovornost za identificiranje i upravljanje sukobom interesa

Službenik je dužan da prihvati odgovornost za identificiranje, sprečavanje i rješavanje sukoba interesa. Ukoliko sukob interesa nije moguće izbjeći, službenik mora poduzeti neophodne korake kako bi na primjeren način upravljao identificiranim sukobom interesa, što, između ostalog, podrazumijeva odricanje od privatnog interesa, prijavljivanje sukoba interesa i traženje izuzeća iz postupka donošenja i provođenja službenih odluka.

2.3. Prijavljivanje sukoba interesa

Imajući u vidu da službenik kao i svaki drugi građanin uvijek ima svoje privatne interese, često je nemoguće izbjeći sukob između privatnog i javnog interesa, kao ni sumnju da njegov privatni interes može uticati na nepristrasno i zakonito obavljanje službenih dužnosti. Kako bi se izbjegla sumnja u nepristrasno postupanje službenika, odnosno na najmanju moguću mjeru svela mogućnost uticaja njegovog privatnog interesa na obavljanje službene dužnosti, neophodno je da službenik uvijek prijavi sukob interesa načelniku ili rukovodiocu odjeljenja u kojem obavlja službene dužnosti.

2.4. Upravljanje sukobom interesa rukovodioca

Rukovodilac organa koji nije obuhvaćen Zakonom o sprečavanju sukoba interesa u organima vlasti Republike Srpske je dužan je da o sukobu između svojih privatnih i javnih interesa, bez odlaganja, obavijesti tijelo koje ga je imenovalo na poziciju rukovodioca organa i preduzme adekvatne mjere za rješavanje sukoba interesa.

2.5. Traženje izuzeća iz procesa donošenja i provođenja službenih odluka

Službenik je dužan da prijavi sukob interesa i zahtijeva svoje izuzeće uvijek kada identificira privatni interes koji bi mogao da utiče ili izgleda da bi mogao uticati na nepristrasan proces donošenja ili provođenja službenih odluka. Pri ovome je potrebno imati na umu da privatni interes proizilazi iz bliskih ličnih, poslovnih i političkih odnosa službenika, kao i privatnih interesa njegovih bliskih srodnika, povezanih lica i organizacija. U slučaju da na bilo koji način treba da učestvuje u pregovaranju, odlučivanju ili nadzoru u kojem ima privatni interes, službenik je dužan tražiti svoje izuzeće prije započinjanja bilo koje od ovih radnji.

2.6. Odricanje od privatnog interesa

Kako bi izbjegao mogući sukob interesa odnosno riješio identificirani sukob interesa, službenik je dužan da se, kada je to potrebno, odrekne svojih privatnih interesa (npr. ostavka na obavljanje nespojivih funkcija, zatvaranje obrta ili ostavka na članstvo u upravnim i upravljačkim tijelima pravnih lica, odustajanje od određenih dodatnih aktivnosti, ostavka na članstvo u organima političke stranke i sl.).

2.7. Odbijanje poklona i drugih koristi

Službenik je dužan da odbije svaki ponuđeni poklon ili drugu korist u vezi sa vršenjem njegovih službenih dužnosti i izbjegava prihvatanje poklona ili druge koristi čija je namjena neprimjeren uticaj na postupanje ili odluke službenika, uključujući i slučajeve kada poklon ili druga korist samo mogu ostaviti utisak neprimjerenog uticaja.

2.8. Ukazivanje na sukob interesa u Opštinskoj upravi

Službenik je dužan da aktivno učestvuje u sprovođenju mjera za sprečavanje sukoba interesa u organu u kojem je zaposlen i načelniku ili rukovodiocu odjeljenja ukaže na postojanje privatnih interesa drugih službenika koji mogu da dovedu do sukoba interesa i narušavanja integriteta tog organa.

3. DONOŠENJE ODLUKA U CILJU SPREČAVANJA SUKOPA INTERESA I NADZOR NAD PROVOĐENJEM ODLUČIVANJE O MJERAMA ZA SPREČAVANJE SUKOPA INTERESA I DUŽNOSTI RUKOVODIOCA

Načelnik odnosno rukovodilac odjeljenja ili drugi službenik ili tijelo kojeg načelnik, odnosno rukovodilac odjeljenja odredi je odgovoran za donošenje adekvatne odluke po podnesenoj izjavi službenika o postojanju sukoba interesa, kao i za davanje zatraženog mišljenja o tome da li određena situacija ili postupanje predstavlja ili može dovesti do sukoba između privatnog interesa službenika i javnog interesa.

Načelnik ili rukovodilac odjeljenja odlučuje o izuzeću službenika iz postupka pregovaranja, odlučivanja ili vršenja nadzora u stvarima u kojima službenik ima privatni interes. Dok načelnik ili rukovodilac odjeljenja ne donese odluku, službenik ne smije postupati po pitanju po kojem ima sukob interesa. U cilju rješavanja ili sprečavanja sukoba interesa, načelnik ili rukovodilac odjeljenja može donijeti jednu ili više sljedećih odluka:

- a) ograničenje pristupa određenim podacima i informacijama
- b) preraspodjela poslova i dužnosti na drugog službenika
- c) nalog za izuzeće službenika iz procesa postupanja i donošenja određenih odluka i
- d) nalog za izuzeće službenika iz rada kolegijalnog tijela i komisije
- e) nalog za otklanjanje sukoba interesa, odnosno odricanje od privatnog interesa, u određenom roku.
- f) odluka o pokretanju disciplinskog postupka

Odluka o upravljanju sukobom interesa mora biti donesena u pisanom obliku i uložena u lični dosije službenika. O odlukama o upravljanju sukobom interesa, načelnik ili rukovodilac odjeljenja vodi posebne evidencije koje su dostupne javnosti u skladu sa propisima o slobodi pristupa informacijama.

Načelnik ili rukovodilac odjeljenja dužan je da svaku anonimnu ili neanonimnu prijavu o sukobu interesa službenika razmotri te u roku propisanom zakonom donese i podnosiocu prijave dostavi pisanu odluku kojom se utvrđuje da li u konkretnom slučaju postoji sukob između privatnog i javnog interesa. Ukoliko se ustanovi da u konkretnom slučaju postoji sukob između privatnog interesa službenika i njegovih službenih dužnosti, odlukom se istovremeno nalažu mjere za rješavanje sukoba interesa.

Prilikom potpisivanja ugovora sa trećim licima, načelnik ili rukovodilac odjeljenja upoznaje ugovarača sa sadržajem ovih standarda.

4. VOĐENJE EVIDENCIJA I TRANSPARENTNOST PODATAKA

U svrhu upravljanja sukobom interesa i donošenja adekvatnih odluka o rješavanju sukoba interesa, Opština vodi, u skladu sa Zakonom o zaštiti ličnih podataka, evidencije o:

1. izjavama službenika o identificiranom sukobu interesa
2. prijavama o sukobu interesa službenika
3. odlukama o upravljanju sukobom interesa službenika
4. zahtjevima i odobrenjima za obavljanje dodatnih aktivnosti službenika
5. mišljenjima o postojanju sukoba interesa službenika.

Odluka o upravljanju sukobom interesa službenik koja se odnosi na izuzeće službenika iz rada kolegijalnog tijela i komisije, javno se objavljuje na posebno predviđenom dijelu zvanične web stranice Opštine.